

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อย อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อย อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อย อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน การบริหารตนเอง ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล จำนวน 40 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 - 1.00 และได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.98 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 31 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อย อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ดังนี้ ครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 61.30 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 61.30 ประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่มีต่ำกว่า 10 ปี จำนวน คน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 90.30

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ความความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อย อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.91$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

ได้แก่ ด้านการบริหารตนเอง ($\mu = 4.03$) ด้านการมีส่วนร่วม ($\mu = 3.93$) ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ($\mu = 3.90$) ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน ($\mu = 3.90$) และด้านการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ ($\mu = 3.83$) จำแนกเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านการกระจายอำนาจ โดยภาพรวม ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม ($\mu = 3.94$) โรงเรียนระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ และมีอิสระในการใช้รายได้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\mu = 3.94$) และโรงเรียนมีการกระจายอำนาจการบริหารงานของโรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานการบริหารทั่วไป ได้อย่างเหมาะสม ($\mu = 3.87$)

2. ด้านการมีส่วนร่วม โดยภาพรวม ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการโรงเรียนครูผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ($\mu = 4.29$) โรงเรียนมีและใช้ระบบบริหารจัดการแบบเครือข่ายทั้งบุคคลองค์กรและเทคโนโลยี ทั้งภายในและภายนอกเพื่อการบริหารโรงเรียน และโรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการโรงเรียนและครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ($\mu = 4.00$)

3. ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน โดยภาพรวม ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมให้คณะกรรมการโรงเรียนครูผู้ปกครอง และชุมชนได้พบปะและวางแผนร่วมกัน ($\mu = 4.19$) โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่คณะกรรมการโรงเรียน ครูผู้ปกครอง และชุมชนเกี่ยวกับการถ่ายโอนอำนาจการจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่น ($\mu = 4.10$) และโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้คณะกรรมการโรงเรียนครู และชุมชนร่วมจัดอาคารสถานที่ ภูมิทัศน์ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ($\mu = 4.03$)

4. ด้านการบริหารตนเอง โดยภาพรวม ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนได้กำหนด

มาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ($\mu = 4.10$) โรงเรียนมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทั้งด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ($\mu = 4.10$) และโรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการ การเงินงบประมาณ ทรัพย์สิน และรายได้ต่าง ๆ ของโรงเรียน ($\mu = 4.00$)

5. ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยภาพรวม ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนได้ร่วมมือกับคณะกรรมการโรงเรียนและครูในการจัดทำแนวปฏิบัติการประเมินผลของโรงเรียน ($\mu = 4.00$) โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนเพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\mu = 4.00$) และโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้คณะกรรมการโรงเรียน และครูร่วมจัดระบบนิเทศและติดตามกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ($\mu = 3.94$)

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความความพึงพอใจที่มีต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อย อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าภาพรวมของความความพึงพอใจที่มีต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดโพธิ์น้อยอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเริ่มนำกระบวนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาปรับใช้ทำให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนขาดข้อมูลและคู่มือในการปฏิบัติงานเพื่อให้เข้ากับกระบวนการสอดคล้องกับ ชุติ คณะสุวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขตสวี่ จังหวัดชุมพร พบว่าความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับความพร้อมอันดับหนึ่งคือ ด้านการบริหารตนเอง รองลงมาคือด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการบริหารงานแบบการมีส่วนร่วม ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน และด้านการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ ตามลำดับ

2. ความความพึงพอใจที่มีต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อย อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผู้ศึกษาวิจัยขออภิปรายผลรายด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการกระจายอำนาจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนในช่วงแรกเป็นการดำเนินการเพื่อตั้งโรงเรียนจึงขาดการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พูลศรี ไม้ทอง (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่าชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยเพราะโรงเรียนและชุมชนมีเวลาว่างไม่ตรงกัน และชุมชนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรเนื่องจากมีภารกิจมาก เนื่องจากชุมชนเห็นว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียน และแนวนโยบายของโรงเรียนไม่เอื้อไม่เอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแนวทางในการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดการเรียนการสอน เสนอแนะว่าชุมชนควรมีบทบาทในการเป็นผู้ให้ข้อมูล แนวคิด และหรือข้อเสนอแนะ และเป็นผู้กำหนดทิศทางหรือเป้าหมายของโรงเรียน

2.2 ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้ร่วมมือกับคณะกรรมการโรงเรียนและครูในการจัดทำแนวปฏิบัติการประเมินผลของโรงเรียนรวมทั้งการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนเพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษาซึ่งไม่สอดคล้องกับ ชูลี คณะสุวรรณ (2547 : 46) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขตสวี่ จังหวัดชุมพร พบว่าความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับความพร้อมอันดับหนึ่งคือ ด้านการบริหารตนเอง รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการบริหารงานแบบการมีส่วนร่วม ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน และด้านการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ ตามลำดับ

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการโรงเรียนครูผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ใช้ระบบบริหารจัดการแบบเครือข่ายทั้งบุคคลองค์กรและเทคโนโลยีทั้งภายในและภายนอกเพื่อการบริหารโรงเรียนสอดคล้องกับ ฤทัยวรรณ หาญกล้า (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคือด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการบริหารตนเอง ด้านการบริหารงานแบบการมีส่วนร่วม และด้านการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ

2.4 ด้านการบริหารตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทั้งด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไปซึ่ง

สอดคล้องกับฤทัยวรรณ หาญกล้า (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคือด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการบริหารตนเอง ด้านการบริหารงานแบบการมีส่วนร่วม และด้านการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ

2.5 ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมให้คณะกรรมการโรงเรียนครูผู้ปกครอง และชุมชนได้พบปะและวางแผนร่วมกันรวมทั้งการสร้างความเข้าใจแก่คณะกรรมการโรงเรียน ครูผู้ปกครอง และชุมชนเกี่ยวกับการถ่ายโอนอำนาจการจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่นสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาราญ หาญประเสริฐ (2544 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมมาก คือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และด้านที่มีส่วนร่วมน้อยคือ ด้านการให้ความเห็นชอบการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ปัญหาสำคัญคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่รู้หน้าที่ดีพอ ขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา รองลงมาคือ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ การคัดเลือกคนเป็นคณะกรรมการสถานศึกษายังไม่ได้คนที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา และมีการประชุมเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่น้อยมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดโพธิ์น้อย อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษมีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ต่อไปนี้

1. ด้านการกระจายอำนาจ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ครูและบุคลากรมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียน ครู และชุมชนในการให้คำปรึกษาสำรวจข้อมูลความต้องการในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ดังนั้น โรงเรียนควรมีการประชุมทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านกรมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่าครูและบุคลากรมีความพึงพอใจน้อยเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการโรงเรียนและครูอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นผู้บริหารควรมีการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน และครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปใช้ในการบริหารงานโรงเรียน

3. ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ผลการวิจัยพบว่าครูมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการกำกับติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียน ครู และชุมชนน้อย ดังนั้นโรงเรียนควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้คณะกรรมการโรงเรียน ครู และชุมชน เข้ามามีบทบาทในการกำกับติดตามการปฏิบัติงาน และการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน ในรูปของคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการบริหารตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ครูและบุคลากรมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการสำรวจ และวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย โอกาสและอุปสรรคของโรงเรียนน้อย ดังนั้นโรงเรียนควรมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์สภาพของโรงเรียนนำไปสู่การจัดทำกลยุทธ์สถานศึกษาเพื่อการบริหารงานดำเนินไปอย่างตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

5. ด้านการตรวจสอบถ่วงดุล ผลการวิจัยพบว่าครูและบุคลากรมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารงาน โดยการมีธรรมเนียมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาน้อย ดังนั้นโรงเรียนควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาสอดคล้องกับธรรมเนียมและตรงกับเป้าหมายการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนแบบมีผู้จัดการและผู้รับใบอนุญาตเป็นคนเดียวกับโรงเรียนแบบมีผู้จัดการและผู้รับใบอนุญาตเป็นคนละคน ในโรงเรียนเอกชน จังหวัดศรีสะเกษ

2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของครู ผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนวัดโพธิ์น้อย อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ

3. ควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานระหว่างโรงเรียนของรัฐบาลกับโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดศรีสะเกษ